

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica anglicană la răspântie

de Tr. Scorobeț, asesor consistorial

I
A făcut multă valvă știrea despre un conflict, iscat între Parlamentul englez și între Biserica de Stat a Angliei.

Corpurile legiuitoare aveau să-și dea avizul în chestia Reformei cultului divin. De la memorabila ședință a declarării răspântiei din 1914, Corpurile legiuitoare engleze n'au avut alte ședințe, care să intereseze opinia publică atât de mult ca cele din 13—16 Decembrie 1927.

Autoritatea bisericească a pregătit reforma cultului divin. Actuala Carte de rugăciune e din anul 1661 și a fost introdusă printr-o lege a Parlamentului englez. Noua Carte de rugăciune încă urma să se introducă printr-un act al Corpurilor legiuitoare și prin sancțiunea constituțională a Regelui. Casa Lorzilor s'a ocupat cu reforma cultului timp de trei zile din 13—15 Decembrie 1927 și a luat la cunoștință reforma cu 241 voturi contra 88. Dar în Casa Comunelor, unde a ajuns în desbatere la 16 Decembrie, 238 voturi au fost în contra reformei și 205 voturi în favoarea Cărții noi. Ce e drept, oratorii cari s'au perindat în acea zi la tribuna Parlamentului au evitat să arate valoarea dogmatică a opera lui, ci în mod tendențios au scos la iveală caracterul antiprotestant și înrudirea cu Cultul latin și cu deviațiunile lui spre magie și superstiții păgâne. Spre a deveni cineva urgent în Anglia e de ajuns să-și iasă svonul că simpatizează cu Papa și e aderentul autocratismului papal. Câțiva oratori printre cari și prim-ministrul Baldwin au luat cuvântul să spulbere acele acuzații gratuite aduse noii Cărți de rugăciune, dar cuvintele lor au întâritat și mai mult majoritatea.

Arhiepiscopul de Canterbury, un venerabil bătrân de 81 de ani era de față într-o lojă a Parlamentului. Când a auzit rezultatul votării, a părăsit Parlamentul cu

lacrimi în ochi. Noua Carte de rugăciune e monumentul clasic al păstrării sale de 25 ani, ca șef al Bisericii anglicane. De 21 de ani a lucrat la alăturarea reformei cultului cu cei mai mari teologi anglicani. Respingerea Parlamentului l-a făcut să declare că dorște să se retragă de la cârma Bisericii.

Cazul a stârnit consternare generală. Opinia publică s'a agitat. Presa din 16 Decembrie 1927 până azi discută actul parlamentar în toată complexitatea lui. Unele ziare au pretins să înceteze tutoratul Statului asupra Bisericii. Un ziar de seamă Western Mail a caracterizat actul parlamentarului: «un caz exemplar de perfidie politică».

Agitația e cu atât mai înverșunată în contra Parlamentului, cu cât lumea nu știe, ce atitudine va lua Autoritatea bisericească. Sinodul Episcopesc s'a întrunește la 11 Ianuar 1927.

Hotărât lucru, coaliția din Parlament care a voit să dea o lovitură Bisericii de Stat, a dat greș. Căci a fost o coaliție a confesiunilor independente, cari de mult duc o luptă înverșunată împotriva Bisericii de Stat. La aceștia s'au alăturat socialistii, comunistii și deputații din Wales, Scoția și Irlanda catolică, cari ajungând la autonomie nu mai recunosc Bisericii anglicane caracterul de biserică de Stat.

Dar refuzul Parlamentului de a aproba noua Carte de rugăciune este un act indecent.

Biserica avea un mandat din partea Comisiei eclesiastice legislative să pregătească reforma Cultului.

Acest mandat i-a venit pe urma unui raport al Autorității bisericești, din 1906 în care se arătau următoarele:

«Regula Cultului divin în Biserica Angliei nu mai corespunde vieții religioase a generațiilor de azi. Ea împiedică manifestarea pietății celor mai mulți credincioși ai Bisericii. Lumea

simte trebuința unui ceremonial cu demnitatea caracteristică a Cultului din epoca clasică a Bisericii. Noi trăim într-o epocă de renaștere spirituală fără precedent în istoria Bisericii și fără o transformare adecvată a Cultului divin și a vieții religioase, Biserica n'ar putea fi recunoscută organul viu al Duhului Sfânt. Fără adaptările necesare, religia strămoșească n'ar găsi în biserică instrumentul de manifestare și de disciplinare spirituală. E de neapărată trebuință ca regula Cultului să fie schimbată, îngăduindu-se o elasticitate rezonabilă, dar în același timp să se fixeze și hotare precise și sancțiuni pentru ceice nu le-ar respecta».

Biserica anglicană de un sfert de veac a dezvoltat o activitate fecundă, călăuzită de aceste vederi. Mai întâiu a introdus un armistițiu benefactor în relațiile cu confesiunile din Țară. Și a inițiat acțiunea de colaborare cu confesiunile engleze în scopul alcătuirii unui program de idei religioase, considerat ca primul pas spre unirea tuturor bisericilor și a confesiunilor creștine. S'a angajat la tratative de unire bisericească nu numai cu protestanții din Țară și de pe continent ci și cu Ortodoxii și cu Catolicii.

Lumea mare, în care nu s'au stins vechile prejudeții de ură între diferitele confesiuni, mai reacționează în contra planului conceput de conducătorii Bisericii anglicane. Printre aceștia se găsesc și episcopi anglicani și teologi de seamă, cari în numele libertății și al adevărului au dus o luptă pe față contra Arhiepiscopului de Canterbury, care și dă seamă că întreprinderea mare a Bisericii sale nu poate fi scutită de atacuri, venite nu numai din tabere dușmane ci și de la prieteni.

Reforma Cultului este o operă îndrăzneată și în totalitatea ei e grandioasă. Ce a determinat Biserica anglicană să întreprindă o astfel de operă? Sunt motive religioase, psihologice și teologice.

Și-au dat seamă că simboalele în vigoare ale credinței sunt

alcătuite din veacul al IV cu concepțiile lumii de atunci. Catedralele și bisericile în care se închină omul modern sunt din veacul 12—14, în care e întipărită o mentalitate care azi a dispărut. Liturghia anglicană e din veacul al XVI al Reformăției iconoclaste. Omul de azi se duce la biserică să se roage și-l isbește o atmosferă stranie.

Anglicanii respectă Scriptura, respectă tradiția, dar vreau să vadă realitățile spirituale prin ochiul epocii de azi.

Cartea nouă de Cult vrea să fie expresia acestui ideal. În 9 Februar 1927 când a fost prezentată Congresului bisericesc, constător din Sinodul episcopilor, Sinodul clerului și Sinodul mirenilor, a avut loc o ședință istorică în palatul de la Canterbury.

Arhiepiscopul Primat a deschis Congresul cu o vorbire în limba latină, arătând ce datoresc Anglicanii Bisericii catolice, în sânul căreia au trăit până la Reformăție. Pe urmă a ținut un discurs Arhiepiscopul de York în limba greacă, arătând ce datoresc anglicanii venerabilei Biserici ortodoxe a sfinților părinți, cari au construit grandiosul edificiu dogmatic și canonic și cultul creștin al Bisericii apostolice și ecumenice.

Noua Carte a cultului divin a fost aprobată de Congres cu o însuflețire, ce caracterizează operele monumentale ale erudiției și pietății creștine. Ea a fost prezentată sinoadelor eparhiale, conferențelor preoțești și adunărilor parohiale din Țara întreagă.

În ședința din 15 Decembrie 1927 a Camerii Lorzilor, discuția s'a încheiat cu vorbirea arhiepiscopului de York, care a spus: «Vă rog, mărișilor Lorzi, ca să votați proiectul spre a scuti Biserica de multe controverses. Noi trăim într-o lume nouă. Ceice privim această lume cu seninătate și cu nădejde, simțim o amărăciune față de controversesle învechite. Tineretul de azi de ambele sexe nu se mai pasionează de odăjdile Preoțimii, ori de acele definiții ale misterelor profunde cari în raport cu subli-

